

El nom del cantant comença a sonar amb insistència cap a finals del 67 com un dels candidats per al Festival d'Eurovisió. La seua «Cançó de matinal», aquell mateix any, havia estat un *hit* en les llistes de vendes de discos de l'estat. Per part de TVE hi ha la voluntat de donar un gir a la seua intervenció eurovisiva i el cantant català pot representar aquesta nova imatge, més moderada i *aggiornada*. Al mateix temps per al Ministeri d'Informació i Turisme suposava la *captació* d'uns dels integrants més populars del moviment de la Nova Cançó. Lasso de la Vega prepara, juntament amb l'editora Zafiro, tota l'operació.

A la selecció de les cançons que haurien de representar TVE, Joan Manuel Serrat es presenta per partida doble. D'una banda, amb la cançó «El titiritero», i de l'altra, cantant una cançó del Duo Dinámico. Curiosament, el Duo Dinámico tenien com a representant el mateix que Serrat, el senyor Lasso de la Vega. Una altra de les cançons presentades fou «Andurina» de Juan&Junior, que també pertanyien a l'escuderia Lasso. Allò era quasi un festival muntat pel senyor Lasso de la Vega. La cançó triada finalment seria la del Duo Dinámico, «La, La, La». Amb una melodia encomanadissa, reunia tots els tòpics de l'estètica serratià: l'amor, el cant maternal, el cant a la terra... Un Serrat en versió Duo Dinámico.

La primera part de l'operació havia acabat, amb resultat altament satisfactori. Serrat, a partir d'ara comptava amb el suport logístic de TVE, que es disposava a fer la promoció del cantant i de la cançó per les televisions d'Europa. Una campanya en la qual l'editora castellana i la mateixa TVE s'escarrassarien, tant a nivell econòmic com en influències. En aquesta promoció fou fonamental la participació d'un home com Arthur Kaps, el realitzador vienès, que coneixia profundament tots els topants de les televisions europees. Constitueix ja un fet públic que en el Festival d'Eurovisió estava quasi garantida la victòria espanyola, o almenys una bona col·locació. Anys més tard, Lasso de la Vega repetiria la mateixa operació amb el cantant Francisco, *guanyador* del Festival de l'OTI.

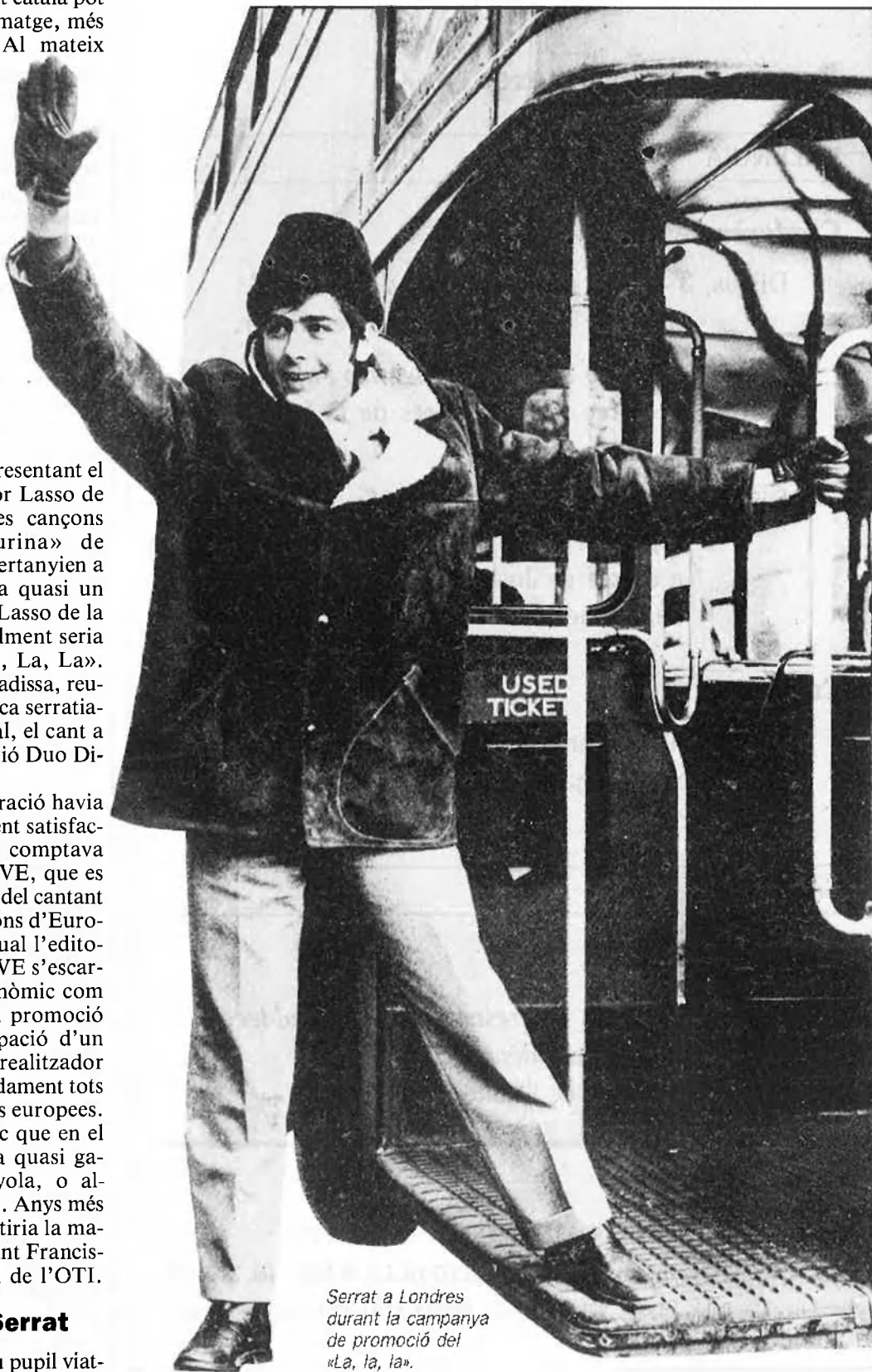
Comença l'afer Serrat

Mentre el manager i el seu pupil viat-

javen per mig Europa, a Barcelona comença a bullir «l'afer Serrat». La seua decisió de cantar en castellà obri una bretxa a l'interior de la Cançó. Serrat es defensa adduint la seua condició de fill de mare aragonesa i pare català. Francesc Vallverdú, en el *Tele-Estel* del 26 de gener, «lamentava que hagi d'anar

en castellà a Eurovisió, quan hi participen llengües més minoritàries».

Se succeeixen les enquestes, els pros i els contres. Per a Antoni Mirambell, crític de *Serra D'Or*, «aquest fet pot fer perdre l'afecte i la confiança del públic català envers en Serrat». Pel contrari, per a l'actriu Núria Espert, el fet que

Serrat a Londres durant la campanya de promoció del «La, la, la».

Programació de març:

VALÈNCIA

Conferències:

Dijous, 3 - 20 h. *El conte: una visió general*,
a càrrec de Rafael Gomar, escriptor.

Dimecres, 9 - 20.30 h. *¡Ja vénen les Falles!*,
a càrrec dels membres de la falla «Arran-
capins».

Dijous, 24 - 20 h. *El País de Gal·les: Lluita i
supervivència d'una llengua*,
a càrrec de Josep Vicent Garcia i
de Carme Manuel, professors d'institut.

Cursos:

Introducció als mitjans de comunicació.
Introducció a la gastronomia.

CASTELLÓ

Conferències:

Dijous, 17, 19.30 h. *Presentació de la Col·lecció
«Lluna de València»*,
a càrrec de l'Editorial Bromera.

Informació:

Moratín, 15-6 - **46002 VALÈNCIA** - Tel. 351 17 27.

Enmig, 24, 4a - **12001 CASTELLÓ DE LA PLANA** - Tel. 23 75 18.

Pablo Iglesias, 29, entresol D - **03004 ALACANT** - Tel. 520 56 67.

cante en castellà dona un relleu a la seua terra ja que d'alguna manera la promou i la fa conèixer a tothom. Segurament, l'enquesta més curiosa és la publicada per la revista *La Actualidad Espanola*. Una sèrie de personatges de la vida cívica espanyola es pronuncien sobre la participació del cantant en el Festival d'Eurovisió. Gabriel Celaya, Buero Vallejo, Jesús Hermida, el jugador de bàsquet Emiliano, i fins i tot l'acadèmic José María Pemán, veuen lògic que Serrat pugui cantar en català a Londres. Com diu l'escriptor Camilo José Cela: «pero vamos, este Serrat, ¿no ha cantado siempre en catalán?, ¿que ha pasado aquí?, vaya país, señores». Mentrestant, a Catalunya es va gestant un estat d'opinió favorable a la participació en català al Royal Albert Hall. El consell d'administració d'Edigsa, format llavors per Enric Cirici, Salvador Casanovas —president—, Josep Maria Macip, Francesc Vila i Abadal, Magí Hortal i Paco Carbó, decideix també de jugar la carta catalana a Eurovisió. Edigsa, que havia vist perillar la popularitat del seu cantant a Catalunya, arran del pas al bilingüisme, una hostilitat que es manifestava en cartes de protesta, insults personals, i fins i tot enviaments de discos trencats del cantant, decideix *congelar* de moment l'eixida d'un nou elapè amb temes tradicionals, mentre intensifica els contactes amb ell.

A l'Hotel Manila de Barcelona es reuneixen en un dinar, el cantant, el seu manager, Lasso de la Vega, Claudi Martí —un home clau en tot l'afer—, Josep Maria Macip, Paco Carbó, Salvador Casanovas, Enric Cirici, Josep Espar Ticó i el compositor Antoni Ros Marbà. L'objectiu: tractar de convèncer-lo que cal cantar en català a Londres. Una plataforma històrica que no es pot desaproveitar. A Serrat, amb un Lasso de la Vega que s'erigeix com a principal obstacle, no se l'acaba de convèncer. El cantant promet que en les seues actuacions per les televisions europees farà també promoció de les seues cançons catalanes.

Castelló, València, Mallorca

Segurament no hauria passat res, i Serrat hauria cantat en castellà a Londres, si no s'hagueren produït uns fets significatius, clau en tota aquesta història. Lasso de la Vega, un home que anteposava sempre l'interès comercial a qualsevol altre, aprofita al màxim la popularitat del cantant. Al mes de març, a unes setmanes de distància del Festival d'Eurovisió, Serrat realitza

Lasso de la Vega.

una sèrie d'actuacions pels Països Catalans.

Castelló, València i Palma de Mallorca són les cites. En les tres capitals és rebut amb hostilitat per part del públic, que no li perdona el seu *tinglado* eurovisiu-bilingüista. A València rep una sorollosa pitada per part de tot el galliner del Teatre Principal cada volta que interpreta una cançó en castellà. Tot això dins d'una gala fallera d'homenatge a la Musa de l'Humor. Dos dies després torna a cantar al Teatre Principal, aquesta volta en sessió matinal, preus populars i repertori solament català. Aquell recital, com dirà més tard el cantant, constituirà un dels més importants de la seua carrera.

Serrat, davant la reacció del públic, rep un toc d'atenció. Allò que ha succeït en aquestes actuacions, pot ser la tònica en altres recitals. I al Principat, ¿què podia passar? El cantant vol fer marxa arrere, però tampoc no veu el moment de deslligar-se de tota la campanya publicitària. París constitueix l'última etapa abans del gran dia, el 6 d'abril, a la capital britànica. Acompanyat de Lasso de la Vega i Arthur Kaps s'instal·la al suntuós Georges V. En la capital francesa l'esperen una sèrie d'actes de promoció. El dia 23 de març, Serrat crida Claudi Martí. Està disposat a plantejar a TVE l'exigència de cantar en català, i en cas negatiu, de no anar a Londres.

Espar Ticó i Enric Cirici, del consell d'Edigsa, marxen immediatament a París. Serrat els entrega una carta autògrafa on explica les raons per les quals o cantava en català o no podia honestament participar en el festival. Lasso de la Vega mostra esperances que TVE accedisca a la demanda. Per part d'aquesta, tampoc no s'havia donat en cap moment una resposta nega-

tiva total, fins i tot s'havien buscat solucions salomòniques, com la interpretació bilingüe, o siga en català i en castellà del maleit «La, La, La». El diumenge, dia 24, el consell d'Edigsa, amb Lasso de la Vega, es reuneix a l'Hotel Manila de Barcelona per a preparar la presentació de la *carta-bomba* de Serrat als mitjans de comunicació. El dia 25 de març, a la seu d'Edigsa, la llibreria Ona, a les onze del matí, Lasso de la Vega entrega les fotocòpies de la carta autògrafa als representants de la premsa. Una còpia de la mateixa carta s'enviava al director general de TVE, Juan Aparicio Bernal. La resposta de TVE no es fa esperar, a través de l'agència Cifra. El dimarts, dia 26 de març, tots els diaris de l'estat reproduïen la carta del cantant, junt amb el comunicat oficial de TVE. La bomba Serrat finalment ha esclatat. TVE retira el seu nom del festival. El fantasma del separatisme torna a aparèixer. Els comentaris de la premsa no són gens favorables al cantant, fins i tot en la capital catalana. Se li retreu haver pres la decisió massa tard. En els sectors catalanistes, es considera una victòria i una recuperació del cantant. Per a TVE, «esta decisió del cantante señor Serrat es incorrecta e inadmissible y pretende dar un sentido político a la participación de TVE». La premsa franquista parla de «la espantada de Serrat», de xantatge i ingratitude.

Després de la presentació a la premsa de la carta de Serrat, Lasso de la Vega, acompanyat dels pares del cantant, viatja a París. Per la seua part, Edigsa decideix enviar el seu conseller delegat,

Josep Espar Ticó, també a París. Serrat s'havia canviat d'hotel. Cap a París marxen també tota la plana major de TVE, a fi de fer canviar d'opinió el cantant, malgrat que ja havien decidit substituir-lo per Massiel, que s'havia presentat com «la salvadora de la patria». Massiel, com Serrat, pertanyia a la casa discogràfica Zafiro. Des de París, Josep Espar Ticó demana *reforzos*, convenia que el cantant es trobara acompanyat. Cap allí marxà Jaume Picas, periodista i escriptor molt lligat a la Cançó. Els representants de TVE finalment aconsegueixen que el cantant reconsideri la seua postura i marxa amb ells a Madrid.

Espar Ticó fa l'impossible perquè Serrat no canvie la seua actitud. Al mig de l'hotel, l'amo de la pelleteria La Siberia s'agenolla davant del cantant, en un últim intent. Inútil. Serrat, juntament amb els seus pares, el manager i els representants de TVE, agafen un taxi cap a l'aeroport d'Orly. Espar Ticó, al vestibul de l'hotel, contempla com tot se n'ha anat a terra... De sobte, la figura del cantant torna a aparèixer en la sala.

«Em volien enredar» diu el cantant. Sopar de festa al restaurant «Au pied de cochon». A més de Jaume Picas, han arribat Guillermina Motta i Marià Albero. Segurament aquella nit París fou una festa. La resta de la història, ja és prou coneguda. Massiel guanyaria l'Eurovisió, festejat com un «nou descobriment d'Amèrica», «la pica en Flandes» tornava a fer acte de presència. I Serrat reapareixia a Sabadell, al maig en olor de multituds. □

La premsa franquista iniciaria una campanya anti-Serrat.